

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

דברים האסור לעשותם משם חוקות העמים

מתוך שע"ה יו"ד סי' קמ"ד סעיפים ב-ג

כיון שהבדילנו וייחדנו המקום ברוך הוא להיות לו לעם סגולה כדבר האמור, הבטיחנו להיות עליונים ונכבדים על כל הגויים אשר עשה אם נשמור את כל מצוותיו וחוקותיו. ולכן קידשנו מכל עמי העולם, ורוממנו מכל הלשונות. ונכלל בזה שמסר לנו לדבר בלשון הקודש, שהיא מעולה מכל שבעים לשון המדוברות בארצות תבל, ובה נברא העולם, ובה דיבר עם נביאיו. וקראנו ממלכת כהנים ועדת קדושים, כרם חמדה ונטע שעשועים. הלכך ציווה אותנו שלא ללכת בחוקות הגויים, ושלא להידמות להם לא במלבוש ולא בשיער ולא בדיבור ולא בשאר המעשים, שנאמר (ויקרא יח, ג) ובחוקותיהם לא תלכו, ונאמר (שם כ, כג) ולא תלכו בחוקות הגוי, ונאמר (שם כו) ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי. ואיסור זה כולל גם עמים שאינם עובדי עבודה זרה.

הלכך לא ילבש אפילו בגד אחד המיוחד לגויים. ולא יגדל שער ראשו יותר מדאי כמותם דרך שחץ וגאווה, ולא יגלחנו מהצדדים ויניח השיער באמצע הראש, ולא יגלח כלפי הפנים ויגדל פרע כלפי העורף. וגם לא בהיפך, דהיינו שלא יגלח מלאחריו ויניח השיער שמלפניו. ורבים נכשלים בזה בזמנינו, ובפרט הבחורים, ומצוה ללמדם ולמנעם. וכן אין לבנות מקומות כתבנית היכלות של עבודה זרה כדי שיתכנסו בהם רבים כדרך שהם עושים. ואין לנגן בכלי שיר בשעת התפילה. ולא יתן לבנו ולבתו או לעצמו שמות של גויים. וראוי גם כן להימנע מלהשתמש במניין שנתייהם של נצרים ושמות חדשיהם ומניינם, וזלתי כשיש צורך, ואז ראוי להוסיף "למניינם". כמו כן מטעם האמור לעיל, לא ילבשו האבלים בגדים שחורים לסימן צער. ולא ינחו המבקרים בבית הקברות פרחים על גבי הקברים. וכן אין לייפות את בית הקברות בנטיעת פרחים סביבות הקברים. ויעו"ש מקורות הדברים בעיני יצחק שם באריכות.

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

יפקד ה' אלדי הרוחות לכל בשר וגו' (במדבר כו. טז)

מובא ב'מנחת יהודה' למהר"י גופאן זצ"ל: יש להקשות היאך עלה על דעת משה רבינו עליו השלום שבניו יירשו כתרו, והלא כמה רמזים רמזו לו הקדוש ברוך הוא שיהושע יאכל פרוי, ומשנה שלימה היא בפרק רביעי דאהלות אין דוחין נפש מפני נפש.

אבל הענין כך הוא, ראה משה בעולם שהכל נבראו זוגות, וכן מצינו בדורות התנאים. וכוננת משה היתה שיהיו שני מנהיגים, דהיינו איש על העדה אשר יצא לפניהם למלחמה, ואחד אשר יצא בתורה להיות יושב אהלים ללמוד, ואשר יביאם בזכותו ללמוד תורה. והשיב לו הקדוש ברוך הוא צו את יהושע שיהיה מלך ואב בית דין בישראל וחכם שלהם בתורה, וחזקה בתורה, ואמצהו במלחמה, כי אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחר (ילקוט בשם מגלה עמוקות אופן ק"ט). ע"כ.

ולמדנו מזה שהנהגת הצבא חייבת להיות מחוברת לתורה וא"א להפריד זה מזה. ומה שראה משה זוגות זוגות אינו ענין לזה, ואכן בכל הדורות כולם וגם אצל אבותינו הקדושים יהודי תימן נע"ג, היה מחולק הדבר. האחד הראב"ד, שמהב"ד יוצאת הוראה לכלל יהדות תימן. והשני, ראש הישיבה הכללית. וכל אחד כבודו במקומו מונח, אין ראי זה כראי זה.

וענין 'אין שני מלכים שולטין בכתר אחד', הוא יסוד גדול להצלחת הכלל, ר"ל, בכל עניין של חבורה כשרוצים שהיא תצליח, חייבים לידע שיש אחד ראש והוא מנהיג.

ודבר זה מצוי מאוד בבית או במוסד החינוכי, מלבד זאת שבכל בית צריך להיות ראש שהוא האב, וכשאין אב, האם. וכן בכיתה המחנך ומעליו המפקח, המנהל וכו'. אך גם כאשר ההורים לא בבית או כאשר נותנים לתלמידים להיות אחראים בכיתה כגון כשהמחנך יוצא או בארגון מסיבה וכל כיו"ב. חייב למנות אחד אחראי מעל כולם ולא לומר בסתם, הגדולים תשגיחו על הקטנים, או שממנה שניים אחראים. כי כל אחד ימשוך לכיוון שלו וכל אחד יתנער מאחריות וישליך את האשמות על השני. מה שכן ניתן, הוא לחלק תפקידים, כגון, פלוני אחראי על הכביסות, ופלוני אחראי על המטבח וכו'. וכן בכיתה, פלוני אחראי על מינוי המציגים במסיבה, ופלוני אחראי על התפאורה וכו'. וכמובן שאין למנות ילד שלא מתאים לתפקיד, שאז לא רק שלא הועלנו באחדות, אלא הדבר יגרום לפגוע לו בתדמית מפני שלא רק שלא נגיע לתכלית הרצויה אלא אף ירבו עליו התלונות ויצא שכרו בהפסדו.

וכשנותנים תפקיד לילד יש לגבותו בכל הענין ולא להחלישו לנגד אחרים, ובחרש ניתן להדריכו ולהסביר לו כיצד כדאי לו לפעול ולהתנהג.

שפע ברכת טוב תחול על ראשו של הרה"ג יונתן אדואר שליט"א, רב מרכז פ"ת, אשר מלבד שעושה ומעשה אחרים למען הת"ת, פיעה מזמנו הדחוק וקיבל את תלמידי הת"ת באהבה ובשמחה, ובירכבם וחיוקם ביראת שמים ותורה בדרך אבותינו הקדושה. יה"ד שיריבה גבולו בתלמידים, ותפרה תורתו ותפוזן למרחקים, אכ"ר.

מחידושי רבותינו

פתרונות 'לפרשת חקת-בלק'
אחודה חידה! 'חשבון'.
הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה: טרם נפתרה!

אזרחי חיה!
נחם סלסול בניחן
המקום הסכים עמח
וראה ברחה תמצא בטעמיה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

הרה"ג שאול אחרק שליט"א
מרא דאתרא דק"ק תימן אלעד ת"ו

הקללה אינה נדבקת בעם ישראל

כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל (במדבר כג. כז). צריך להבין מדוע בפסוק אחד כתוב בתחילה יעקב אח"כ כתוב ישראל, ואחר כך כתוב שניהם ביחד. כעת יאמר ליעקב ולישראל, ההסבר הוא כידוע המתפלל על חבירו צריך להזכיר את שמו אם הוא לא נמצא. כמו כן, מי שרוצה להזיק את חבירו כמו שרצה בלעם לעשות רעה לישראל על ידי ניחוש וכישוף, צריך להזכיר את שמו.

בלעם שרצה לעשות רעה לכל ישראל, לא היה יכול להזכיר את כל השמות הפרטיים של כולם, כי אז עליו להזכיר ששים רבוא שמות, מה עשה אותו רשע, הלך לשורש של עם ישראל, דהיינו אל האבות שמהם יצא הלאום כולו ועל שמם נקראת כל האומה. ומהם הזכיר את השם יעקב, שהוא בחיר האבות וממנו יצא הלאום כולו, ועל שמו נקראת כל האומה, וממנו יצאו השבטים (לכן כתוב בפעם הראשונה לכה ארה לי יעקב), ובנה שבעה מזבחות ועשה כל ההכנות הדרושות, ואחר כך ניסה להזיק להם ולא הצליח. ואז חיפש בלעם מה הסיבה לכך והגיע למסקנה שהסיבה היא שניסה שהקללה תחול על השם יעקב, ואילו שמם העיקרי הוא ישראל, כמו שכתוב לא יעקב יאמר שמך עוד כי אם ישראל (בראשית לב כט).

מה עשה, בנה עוד שבע מזבחות, ועשה מחדש את כל ההכנות הדרושות לכך, ועשה קסם על שם ישראל. אך גם הפעם הזאת לא הצליח ולכן אמר בפעם השניה לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, שהתכוון לומר לא הצלחתי לקללם על שם יעקב, משום שלא הביט ביעקב ולא שם ישראל, משום שלא ראה עמל בישראל.

חשב בלעם שאולי הסיבה שאינו מצליח לקללם היא מאחר שעשה את הקסם על שם ישראל לבד, והם נקראים בשני השמות הללו ביחד, כמו שאומרת הגמרא בברכות (יג ע"א) לא שעיקר שמו יעקב כי אם יהיה טפל, לכן עליו לעשות את הקסם והניחוש על שם שניהם ביחד. לכן צוה לבלק שיבנה פעם שלישית מזבחות, ויעשה עוד הפעם את ההכנות.

כשראה שגם זה לא מועיל, חשב שאולי הסיבה היא מאחר שעיקר שמם הוא "א-ל", כמו שאומרת הגמרא במגילה (יח ע"א), מניין שקראו הקב"ה ליעקב אל, שנאמר ויקרא לו אל ארדי ישראל, ועל שם א-ל. ידע שלא יוכל לעשות מאומה מאחר שהוא שמו של הקב"ה.

וזה מה שאמר כי לא נחש ביעקב, התכוון על הפעם הראשונה שעשה ניחוש על שם יעקב ולא הועיל. ולא קסם בישראל, הכוונה היא על הפעם השניה שעשה הקסם על שם ישראל, וגם זה לא הועיל. כעת יאמר ליעקב ולישראל, שהכוונה היא שעכשיו אעשה ניחוש על שני השמות הללו ביחד, אך מה פעל א-ל, הכוונה היא שאולי גם זה לא יועיל שאולי עיקר שמם הוא "א-ל", ואצטרך לעשות הקסם על שם "א-ל", וזאת לא אוכל כנ"ל.

רואים מכאן את חשיבות קריאת שמו של יעקב אבינו שקראו א-ל, וממילא לא ניתן לקלל.

(אומרים העולם שהדברים מקורם בשם הגר"א זלה"ה).

שבת שלום

בדרכיהם אתהלך...

יראה ופחד ללא כלי זיין (ח"א)

בימים ההם המושל התורכי הגיע למשבר כספי גדול ואז שלח למארי שלום מנצורה שיבוא אליו ודרש ממנו שיבוא מהיהודים סך של 7000 ריאל, שזה היה סכום עצום, ואיים עליו שאם הוא לא יביא כסף עד יום חמישי, יאסור אותו ואת ראשי הציבור היהודי. אמר לו מארי שלום מנצורה: ה' יעזור, אבל אם כך אתה מחליט, אתה לא תראה את יום החמישי.

ביום רביעי הרב מנצורה זימן עשרה יהודים צדיקים מתלמידי הישיבה, ואמר להם שיטהרו את עצמם וילכו לטבילה, ויבואו אליו למשך הלילה. המזמנים ידעו על מה מדובר והכינו את עצמם כראוי, ובלילה הפיעו כולם אצל הרב. והוא הכין ספרים שיקראו בהם, ולקח פתיליה גדולה ונר שמן, ושם אותו על המרפע (והוא שולחן קטן שמשמש להנחת ספרים כדי ללמוד בהם כשיושבים). וכולם ישבו על הרצפה מסביב המרפע, והוא ישב ליד המרפע עם הנר והסביר להם את המצב ואמר להם: אנחנו נקרא קטעים ביחד ובכונה ששליש תימן ישלם למרפע עבור החטא שמתכוונן לעשות ליהודים, ושה' יפרע ממנו כרצונו. הרב פתח להם את הספרים שיקראו בהם בכונה כדי להציל את גדולי ישראל, וישלם לשליט את עונו בראשו. נר השמן היה עם הפתיליה הגדולה מצמר-גפן, ובעת שהיו קוראים בספר, היה משקיע את הפתיליה בתוך השמן עד שהולכת להכבות ומשאיר אותה כמה זמן, ומעלה אותה בחזרה וחוזרת לאורה הטבעי, ושוב פותח פרקים אחרים וקוראים אותם, ושוב משקיע את הפתיליה בתוך השמן לזמן מסוים ומעלה אותה בחזרה.

המושך איזה בלג בשבוע הבא

לרפואת
שירה בת נח לוי
בשכחע"י

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

מהליכות אבותינו

הכנסת אורחים בתימן

כתב התייר הרב יעקב ספיר בחיבורו חדרי תימן (עמ' בזה"ל: בעשרה לחדש אייר הלכתי משבאם בחברת אנשים יהודים אשר הלכו ליום השוק לעיר גדולה עמראן כמהלך חצי יום (לרגל מהלכם). בטרם יכיר איש את רעהו יצאנו מן העיר. חושך וחתחתים בדרך. עלינו הרים ירדנו בקעות. כשעה קודם הצהרים הגענו לעיר הזאת. גם פה לא שמחו לקראת בואי ולא כשלל צבעים רקמה ידו עלי גורל מי יזכה בי תחלה. רגעים אחדים העמידוני אצל ביהכ"נ כי סגורה היא כל היום ואנשי העיר כולם סובבים בשוק הגדול בעיר הגוים עד הלך הנער והגיד להרב בחנות: "חכם בא לעיר!" ושלח לאמר: יסוב אל ביתי וסעדו לבו". הביאני אל בית הרב והנשיא מארי סלימאן אל תינעמי נ"י. פה הנני בבית עשיר ונכבד מלא ברכת ה', בית גדולה עם חדרים רבים נקיים וטהורים. לו שלש נשים שאננות עם זרע ברך ה'. סבוני באשישות קאהוא ומקטרת עשן טאבאק וסעדוני לחם חטה בחמאה ותחי רוחי. ואני מוסב על הכרים (מאדכה) ומישר את רגלי העיפות מני דרך ומנקה רטית עיני הרכות השזופות מני שמש עדי נרדמתי. עכ"ל.

ומעניין לעניין באותו עניין, באחת הפעמים שהגעתי לבית כנסת בעיר חדרה ת"ו לצורכי הת"ת, ניגש אלי אדם לאחר התפילה וביקשני שאסור לביתו. מכיון שראיתי שבנפשו הדבר, הלכתי עמו. לאחר שכיבדני במאכל ומשקה, אמר לי. אני רוצה לספר לך דבר שאירע עימי. באחד מימי חג הסוכות הלכתי אני ורעייתי ועוד זוג עמנו להתפלל בשריד בית מקדשנו הכותל המערבי. ברחבה שם יש סוכה למי שחפץ לסעוד את לבו, אך היא היתה מלאה באנשים. אשר ע"כ פנינו לאחד מהבתים הסמוכים בעיר העתיקה וביקשנו מבעל הבית לאכול בסוכתו. הסברנו לו, שיש לנו אוכל ושתיה, רק סוכה אנו צריכים. בעל הבית שהיה יחסית צעיר לימים, התנצל ואמר שאין לו אפשרות יש לו אורחים אחרים וכו'. משכך, פנינו ודפקנו על בית אחר. פתח לנו שם זקן שהתגורר עם רעייתו, וכששמע מבוקשנו הכניסנו בשמחה וחפץ לב ואף הראה לנו את מקום נשילת ידים והכין לנו משקה חם וכו'. מאז אני מקפיד שכל אורח שבא לבית הכנסת ואינו מהעיר, אני מביאו לביתי מאכילו ומשקהו. אשריהם ישראל!

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (במדרב כה. יא)

ארז"ל פנחס זה אליהו מלאך הברית, וכן תמצא ראשי תיבות גימטריא א"ב המיל"ה שקינא עליה ועתה מעיד עליה בעת שמלים ישראל: השי"ב א"ת גימטריא שבי"ת ט"ב, שכל ימי החול הוא זכור לטוב עושה נסים לישראל ובשבת עוסק בטוב התורה: ומוגלה דברי תורה לחכמים וכותב זכויות ישראל וכן תמצא כי הוא מעלה מ"ן למ' וזה ע"י תורה ומע"ט כי חי הוא לפרש תורה בישראל אי"ה.

ב' פ' בן בן לומר לך שהוא עם כ"י בין בגלות בין בגאולה חי לעולם, וכן תמצא ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי סופי תיבות את"י יל"י, רמז שמעלה נשמות וניצוצות של ישראל ע"י שם הזה, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום.

חמת"י גימטריא תח"ים עה"א שכל השומר שבת בתחומו משיב אף וחמה, וכן תמצא השיב את חמתי מעל בניי סופי תיבות ביי"ת ל"י, ור"ת באח"ם שעתיד לתקן בית ישראל לאביהם שבשמים ולהחזירם אחים ורעים, ויש בפ' ד"פ נ"ו"ן פשוטה רמז שתקן אותיות ב' (נ"א ג') השמות שבהם מד' אותיות ומשך השפע באבי"ע וזכה לד' נשמות וטס העולם בארבע וד' נוני"ן הפשוטות המה יעלו אלפים ות"ת, (ואפ' כי אליהו ז"ל מיום שנולד עד עכשיו, או משנולד עד סוף ו' אלפים היו אלפים ות"ת שנה. או אם נחשוב האלפיים ות"ת חשבון המאות בכל אלף עשר מאות, באלפיים כ' מאה, ועם ת"ת שהיא ח' מאות, הרי כ"ח מאות, שאפשר שע"י ניתן לו כח להיות קיים (לעולם) משאר הברואים וכן אם נחשב ד' נתין בגימטריא:

ומ"ש לעיל אליהו ז"ל נקרא אב המילה, ר"ל שנקראת על שמו שכל המוסר עצמו על המצוה נקראת על שמו ע"ש: ד' נוני"ן פשוטין תרתין רבן בן ותרתי"ן אהרן הכהן: ותמצא ב"ן ב"ן עם הב' נוני"ן האחרות ועם ב' אותיותיהן המה יעלו כמנין פינחס, ופעם אח' ב"ן עולה אליהו, וכן תמצא בפ' שש נוני"ן כפופין וגי"כ תמצא כי הן חמש זולתי נוני"ן דבת"בת פינחס עצמו, וזה כי נוני"ן כפופה רמז לגלות שכ"י נק' נוני"ן פשוטה בגאולה דוקיפת קרן ישראל והוא בסוד מ"ן העולה ב"ן כידוע. ועיין בפני דוד ע"ע חנוך ואליהו שקיום העולם על ידם, וכן תמצא פינחס בן אלעזר סופי תיבות רס"ן כי הוא מגין על ישראל מהמקטרגים כמו רסן וחכה שלא ילשינו על ישראל וכן ראשי תיבות בא"ף הא"ב שהוא משיב חמתו של האב העליון מעל בנו ד"ל מלמד זכות על ישראל. ולא כליתי את בניי ראשי תיבות כא"ב ט"ב בגימטריא שהוא מגין על ישראל כאב הטוב על בנו ולפי שבאותו זמן פגמו בצדיק טוב וכלה היו ח"ו כלייה ול"א כליתי אותיות וכלתי אל"י כמ"ש בזה"ק שבת אל נכר ביותר פוגם בכ"י ר"ל:

(חכמת שלמה למוהר"ח סנאני זצ"ל)

תפארת בנים

נשמט בלא משיח התלמיד הנעים
שעלה לקרוא בס"ת בפרשת
קרח יולבני לוי
כמונה אבותינו הקדושים.
יקר עוז ארי נ"י

יעלה כמעלות התורה
והיראה בדרך ישראל
סבא, ויהיה מתלמיד
החכמים הנבונים
וידועים,

מאיר בתורה ובמעשים טובים
כאבותינו הקדושים והטהורים.

בס"ד?
לכבוד המנהל היקר!
תודה עצומה את כל הביקשות,
ותודה על זה שהתפללת עלי
על ניותו.
וכבוד ה' צמרת' את הניותו
פעלם פזכות התפילות, אני
מצאתי את התפילות פעלם צד
פתח תקוה איפה עצמתי את
הניותו. תודה על התפילות
פעל, ועל התפילות על
התפילות פזכותך.
אנני: חיים ססה.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב יחיאל בן סעדיה בשירי זצ"ל
 רב קהילת ישוב 'ביר אלדרב'
 לפני כמאה וחמישים שנה.
 תנצב"ה

תפארת בנים

חוגגים סיום של הנביא ירמיה בהבנה בהירה וסיום מסכת תענית בתורה מאירה
 במתחם צימר פתחיה עם סעודת מלכים עלי אש והנאה בגקוזי ספא ובבריכה.
 ועלתה על כולנה כאשר נכנסו התלמידים לשמוע דברי חיזוק וברכה מאת
 הרה"ג יונתן אדואר שליט"א רב מרכז פ"ת, ואף דנו עמו בכמה שאלות.

אהרן נ"י נהנה מאסיבת
 סיום-הפרשה, וכן נהנה
 מהסעודה המשותפת בר"ח.
 וכאן המקום להודות
 למנהל הרב נהרי שליט"א
 על כל מה שטורח, לוכה
 ומלכה למען תינוקות של
 בית רבן, במיני מאכל
 ובפרסיט לצורך ולקרבות,
 ויה"ר שחפץ ה' בידו יצליח,
 מתוך בריאות איתנה
 ונהורא מצליא.
 הורי התלמיד אהרן

לכבוד הרב נהרי!
 רצינו לספר לכם על חג
 השבועות האחרון, נחמן
 אליהו וחייט משה למדו
 תורה כל הילילה, הם למדו
 מצט לוצצ, מנינות, משלי
 וצט קראו תהלים בלי
 להרדס צט אבא שלהם.
 פשוט נחת יהודית אמיתית.
 אמא של משפ' איספאן

התודה...

הברכה...

לידידנו היקר משכבר הימים,
 התומך במסודותינו מזה כמה וכמה
 שנים, והולך ומוסיף בגפנו
 הוא ונ"ב ללא גבול ומעצורים
 הי"ה רפאל עזרי הי"ו
 יה"ר שיוצ לגנים וזרים עוד
 השנה, פרים ורבים כחול ימא,
 בריאים יראים ושלמים הולכים
 בדרכי ישראל סבא. ועוד יזו לבית
 משלהם מרווח ונאה, ללא הלוואות
 ומשכנתאות. ויסתלק מהם הסטרא
 אחרא, ויעמוד לפניהם גבריאל
 מלאכא, אצ"ר

הערות, הארות ותשובות לחידות
 ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
 או במייל:
 e0504150896@gmail.com

לזשיק
 יובל בן דוד
 ורות בת זכריה

לזשיק
 שלום בן יעקב ומירב
 טליה בת מנשה